

Saloanele artei

Expoziția Aniversară 60 de ani UAP

Anul expozițional 2010 s-a încheiat într-un mod festiv cu Expoziția Aniversară dedicată celor 60 de ani de existență a UAP din România, care, prin Decretul 226 din 25 decembrie 1950, era recunoscută persoană juridică de utilitate publică. Înființată inițial în 1946 de către un grup de artiști brașoveni (printre care Irina Lukász, Waldemar Schachl, Herman Morres, Stavru Tarasov și alții), la inițiativa lui Mattis-Teutsch, Uniunea a fost prima formă de organizare de acest fel din țară, reînființată după război. În cartea sa *Pictori din Brașov*, Mihai Nadin afirmă că „...dând curs unor adânci convingeri, Mattis-Teutsch va iniția în 1945, sub egida Sindicatului mixt al artiștilor instrumentiști și artiștilor plastici din Brașov, o școală de desen și pictură sub numele de *Academia Liberă*, al cărui Proces-verbal de înființare va consacra profesor chiar pe Mattis-Teutsch, cel care va deveni în 1950 primul secretar al Filialei UAP Brașov”. Alături de el, nume importante ca Hans Eder, Waldemar Schachl, Gustav Kollar, Arthur Leiter, Harald Meschendorfer, Konrad Veleanu, Ștefan Mironescu, Stavru Tarasov, Zina Blănuță, Herman Morres, Aurel Bordenache, Eduard Morres, Nicolae Pop, Helfried Weiss au dat un gir profesionist grupării, adunând în jurul lor tineri artiști, numărul membrilor, la început, nedepășind 20. Rolul jucat de orașul Brașov ca centru artistic nu este deosebit în contextul oferit de arta plastică românească, „dar cine studiază evoluția artelor plastice din România ultimului secol va descoperi oarecum surprins... că în acest oraș se afirmă la un moment dat un nucleu de avangardă, că în perioada interbelică s-a manifestat aici cel mai valoros grup de artiști de naționalitate germană...”, subliniază același Mihai Nadin. Tot el spune că, la Brașov, înființarea Uniunii a avut loc pe un teren fertil, marcat printre altele de întemeierea în 1903 a *Societății prietenilor artei* de către Adolf Meschendorfer și Ernst Kuhlbrandt, alăturându-se activității de propagandă culturală pe care o desfășura Arthur Coulin în presă. La Brașov nu s-a format o școală, dar se poate afirma că a existat o grupare destul de omogenă, care prin formula organizatorică a

unei filiale a Uniunii Artiștilor Plastici se constituie ca argument al coeziunii și unității ce definește o tendință semnificativă în planul valorificării artei. Aniversarea a 60 de ani de la importantul eveniment a fost marcată la Galeria *Europe* printr-o expoziție foarte reușită, deși cei 89 de artiști expozanți au trebuit să se adapteze la condițiile spațiului insuficient și să prezinte lucrări de mici dimensiuni. Disponibilitățile lor diverse, care au dictat, simultan, opțiuni diverse, pentru abstract sau figurativ, au demonstrat și capacitatea lor de a asimila elemente de cea mai dispartă proveniență într-o sinteză personală și de a le adapta la suprafețele reduse impuse, care nu au fost ușor de stăpânit de artiști obișnuiți cu amplitudinea altor dimensiuni. Este de apreciat demersul creatorilor și unitatea în diversitate a expoziției, pendulând între abstracție și figurație, între tărâmul apollinic și cel dionysiac, grefându-se însă pe solul ferm al unor constante ce asigură o complexă coerență operei lor. Aceste constante par a avea rădăcinile în spiritualitatea „locului”, și majoritatea expozanților au dovedit o vocație lirică, fluxul poetic care le străbate opera aplicând o surdină, o inefabilă reținere peste gesturile cele mai vehemente, o atitudine marcată de un pronunțat și rafinat gust al decantării, favorizată de constrângerea impusă de dimensiunea minimă cerută. Este vorba, într-un fel, de fericita îmbinare a libertății artistice și a comenzii ca factor necesar. Construcții plastice epurate, după o realitate complexă, redusă la esență, lucrările prezentate solicită la maximum concentrarea, reculegerea, contemplația. Dincolo de conotația aniversară, expoziția reprezintă, aproape ca un Salon anual, o fază actuală din viața plasticienilor brașoveni, previzibilă poate, cea a rigorii și a consonanțelor aproape muzicale dintre forme, linii și culori, închegate în imagini care resping comentariul redundant și mobilizează capacitatea noastră de a medita într-un spațiu al liniștii și al încântării vizuale.

Brașov, decembrie 2010

Salonul Județean 2011 At. 35

Ca și în anii precedenți, evenimentul plastic cel mai important este constrâns să se desfășoare fragmentat, din nevoia de a se adapta spațiului expozițional insuficient pentru a putea cuprinde în ansamblu creația artiștilor brașoveni. Salonul județean 2011 se va desfășura din nou în trei „episoade”, primul fiind dedicat generației tinere, tip „Atelier 35”, iar celelalte două cuprinzând creația de ultimă oră a pictorilor, sculptorilor, graficienilor și artiștilor decoratori din generațiile mature. Este evident că selecția oferită de un Salon Anual apare semnificativă în ceea ce privește posibilitățile creatoare și valorile artistice, în cadrul cărora există atât personalități cunoscute, cât și tinere talente aflate pe drumul afirmării. De ce e important un Salon Județean în concepția actuală? Deoarece este un sumar anual al ariei largi de preocupări tematice, de tendințe și orientări expresive și stilistice de actualitate ale artiștilor din toate generațiile. Episodul „Atelier 35” din cadrul Salonului Județean are o neașteptată unitate, deși expun artiști tineri, proaspăt absolvenți sau foarte tineri, încă studenți și singura evidență care-i deosebește este școala pe care au urmat-o, Bucureștiul, Clujul, Timișoara sau Iașiul, având fiecare un stil bine definit și destul de diferit în domeniul educației artistice. Este remarcabilă latura serios profesionalistă a

majorității artiștilor, care nu se sfiesc să aducă în fața publicului lucrări care dezvăluie etape de studiu și de evoluție creatoare, de muncă serioasă în însușirea unui meșteșug atât de greu cum este creația plastică. Sunt abordate subiecte mai mult sau mai puțin de actualitate, este evident interesul pentru personalitatea umană și pentru natură în înțelesul larg al termenului. Limbajul folosit este în principiu realist, de factură tradițională, dar în ipostaze actuale, iar semnele abstracte cu înțelesuri simbolice sau metaforice configurează același univers problematic, oferind doar noi soluții. Particularizări ale modului fiecărui artist de a organiza imaginea, care nu sunt nicidecum monotone sau aplicate dogmatic, lucrările sunt expresia unui moment de fericită sinteză, funcționând ca o structură deschisă, aptă de a fi modificată, reorientată în dobândirea unor noi semnificații, în anexarea unor contexte semantice neașteptate. Dincolo de frumusețea în sine, de sensibilitatea deosebită a facturii cromatice sau formale și de complexitatea compozițională, aceste lucrări sunt unitare prin preocuparea evidentă a artiștilor de a deveni deplin stăpâni pe mijloacele lor, precizându-și tot mai stăruitor coordonatele stilistice, capabile să-i exprime plenar și să le asigure un loc privilegiat în conștiința publică.

Brașov, 4 ianuarie 2011

Salonul Județean 2011 / III – *grafică și artă decorativă*

Dacă cele două episoade anterioare ale Salonului Județean au fost remarcate ca manifestări ale unui spirit neobosit, mereu în căutarea unor noi soluții și drumuri artistice, ce refuză cantonarea într-o anumită manieră sau tip de expresie plastică, în acest ultim segment dedicat graficii și artelor decorative nu-și mai are un câmp atât de larg de desfășurare spiritul inventiv și fantezia, deși se poate observa și aici disponibilitatea pentru abordarea unor genuri și tehnici artistice diverse. Lucrările expuse ne sunt destul de familiare, recunoaștem ușor autorul, regăsim în aceste lucrări recente aceleași calități imagistice și de sugestie cromatică pe care le cunoaștem la fiecare artist. Creații ale unor artiști constanți, egali cu ei înșiși, nu avansează spre inedit, ci spre o perfecționare a stilului și a expresiei plastice. Coerența interioară a creației lor, de ordin în același timp sensibil și intelectual, recompune în fața noastră raportul complex și rafinat dintre idee și semn. Simptomatică în această expoziție este abolirea hotarelor dintre grafică și pictură în ceea ce privește elementele tehnice și de expresie. De la dominantă grafică la cea picturală, trecând adesea prin diverse mixaje tehnice și mergând până la includerea graficii pe calculator, lucrările sunt rezolvări artistice în vastul câmp cuprins între figurativ și abstract. Pe fundalul unei sensibilități și al unei inteligențe de o perfectă modernitate, se cultivă temeinicia și adâncirea studiului specific fiecărui mod de expresie, renunțându-se la exercițiile cu caracter ocazional și alegându-se, ca o alternativă responsabilă, un anumit mod angajat de a căuta

corespondențe plastice unor idei cu care fiecare artist dialoghează constant, mental și vizual. Deși din start ideea a fost de a reuni în această expoziție grafică și arta decorativă, aceasta este prea puțin reprezentată, poate și datorită tendinței artiștilor de a subsuma latura „decorativă” unei viziuni mai viguroase și mai viabile din domeniul picturii, graficii sau sculpturii, abandonând lucrul cu materialul mai dur al ceramicii sau al fibrelor textile și concretețea volumetrică a obiectelor decorative din lut sau sticlă și a tapiseriilor. Artiștii care expun astăzi, mereu competitivi cu ei înșiși, nu au cum să rezerve o surpriză a schimbării de atitudine. Ei se vor păstra la altitudinea bunului simț – echilibru, cumpănire și cumpănire. Creația lor plastică nu reprezintă neapărat o problemă tehnică, ci mai degrabă o stare de spirit, ceva autentic de ordinul „atelierului deschis”, neascuns pe tot parcursul unei munci continue. Cu această a treia expoziție se încheie Salonul 2011. Reuniunea acestui an ne apare de bună calitate, pentru că am putut admira lucrări frumoase, de maturitate, evoluții sensibile, suflurile unor înnoiri, debuturi reușite. Artiștii au participat cu elan creator și nu doar din sentimentul datoriei, iar lucrările lor au oferit un confort sufletesc privitorului. Parcurgerea acestor imagini a fost stimulatorie, în mod semnificativ mai ales pentru artiștii înșiși, căci, în fond, scopul unui Salon Județean este acela de a-i ține la curent din punct de vedere profesional, cu proiectele, voința de autodepășire, neliniștea creatoare și realizările colegilor de breaslă.

Brașov, 1 februarie 2011

